Ta dokument je mišljen zgolj kot dokumentacijsko orodje in institucije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti

►B **UREDBA (ES) št. 1371/2007 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**

z dne 23. oktobra 2007

o pravicah in obveznostih potnikov v železniškem prometu

(UL L 315, 3.12.2007, str. 14)

popravljena z:

►C1 Popravek, UL L 175, 4.7.2015, str. 126 (1371/2007)

▼B

UREDBA (ES) št. 1371/2007 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 23. oktobra 2007

o pravicah in obveznostih potnikov v železniškem prometu

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 71(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

ob upoštevanju mnenja Odbora regij ([2]),

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe, glede na skupno besedilo, ki ga je odobril Spravni odbor dne 31. julija 2007 ([3]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) V okviru skupne prometne politike je pomembno zagotoviti uporabniške pravice potnikov v železniškem prometu ter izboljšati kakovost in učinkovitost storitev železniškega prevoza potnikov, kar lahko pripomore k povečanju deleža železniškega prevoza v primerjavi z drugimi vrstami prevoza.

(2) Sporočilo Komisije „Strategija varstva potrošnikov 2002–2006“ ([4]) si je postavila za cilj dosego visoke ravni varstva potrošnikov na področju prevoza v skladu s členom 153(2) Pogodbe.

(3) Potnik v železniškem prometu je šibkejša stran prevozne pogodbe, zato bi bilo treba njegove pravice v tem pogledu zaščititi.

(4) Med pravice uporabnikov prevoznih storitev v železniškem prometu sodi prejemanje informacij v zvezi s prevozno storitvijo pred in med potovanjem. Če je le mogoče, bi morali prevozniki v železniškem prometu in prodajalci vozovnic te informacije kar se da hitro zagotoviti vnaprej.

(5) Podrobnejše zahteve glede zagotavljanja potovalnih informacij bodo določene v tehničnih specifikacijah za interoperabilnost (TSI) iz Direktive 2001/16/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2001 o interoperabilnosti železniškega sistema za konvencionalne hitrosti ([5]).

([1]) UL C 221, 8.9.2005, str. 8.
([2]) UL C 71, 22.3.2005, str. 26.
([3]) Mnenje Evropskega parlamenta z dne 28. septembra 2005 (UL C 227 E, 21.9.2006, str. 490), Skupno stališče Sveta z dne 24. julija 2006 (UL C 289 E, 28.11.2006, str. 1), Stališče Evropskega parlamenta z dne 18. januarja 2007 (še ni objavljeno v Uradnem listu), Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 25. septembra 2007 in Sklep Sveta z dne 26. septembra 2007.
([4]) UL C 137, 8.6.2002, str. 2.
([5]) UL L 110, 20.4.2001, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo Komisije 2007/32/ES (UL L 141, 2.6.2007, str. 63).

▼B

(6) Krepitev pravic potnikov v železniškem prometu bi morala temeljiti na obstoječem sistemu mednarodnega prava o tej zadevi iz Dodatka A – Enotna pravila za pogodbe v mednarodnem železniškem prevozu potnikov in prtljage (CIV) h Konvenciji o mednarodnih železniških prevozih (COTIF) z dne 9. maja 1980, kakor je spremenjena s Protokolom o spremembi Konvencije o mednarodnih železniških prevozih z dne 3. junija 1999 (Protokol iz leta 1999). Vendar je zaželeno področje uporabe te uredbe razširiti in zaščititi ne le potnikov v mednarodnem železniškem prometu, temveč tudi potnike v notranjem železniškem prometu.

(7) Prevozniki v železniškem prometu bi morali sodelovati pri zagotavljanju lažjega prehoda potnikov železniškega prometa od enega operaterja k drugemu s pomočjo izdaje enotnih vozovnic, če je to mogoče.

(8) Zagotavljanje informacij in vozovnic potnikom železniškega prometa bi moralo biti olajšano s prilagoditvijo računalniško podprtih sistemov skupni specifikaciji.

(9) Nadaljnji razvoj sistemov za potovalne informacije in rezervacije bi moral potekati skladno s TSI.

(10) Storitve železniškega prevoza potnikov naj bodo v korist vseh državljanov. Tako bi morale imeti invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo, naj bo vzrok zanjo invalidnost, starost ali kateri koli drugi dejavnik, možnosti za potovanje po železnici, primerljive s tistimi, ki jih imajo drugi državljani. Invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo imajo, tako kot vsi drugi državljani, pravico do prostega gibanja, svobode izbire in nediskriminacije. Med drugim bi bilo treba posvetiti posebno pozornost zagotavljanju informacij invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo v zvezi z dostopnostjo do prevoznih storitev v železniškem prometu, pogoji dostopa do tirnih vozil in njihovo opremo. Da bi bili potniki z omejeno možnostjo zaznavanja kar najbolje obveščeni o zamudah, bi bilo treba uporabljati optične in akustične sisteme. Invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo bi morale imeti možnost kupiti vozovnico na vlaku brez dodatnih stroškov.

(11) Prevozniki v železniškem prometu in upravniki postaj bi morali upoštevati potrebe invalidnih oseb ali oseb z omejeno mobilnostjo, skladno s TSI za osebe z omejeno mobilnostjo, da bi zagotovili, da so v skladu s pravili Skupnosti o javnih naročilih vse zgradbe in vozna sredstva dostopna s postopnim odpravljanjem fizičnih in funkcionalnih ovir pri nabavi novega materiala ali pri izvajanju gradbenih ali večjih obnovitvenih del.

(12) Prevozniki v železniškem prometu bi obvezno morali biti zavarovani ali bi morali skleniti enakovreden dogovor o odgovornosti do potnikov železniškega prometa v primeru nesreč. Najnižja zavarovalna vsota za prevoznike v železniškem prometu bi morala biti predmet prihodnjega pregleda.

(13) Krepitev pravic do nadomestila in pomoči v primeru zamud, zamujenih zvez vlakov ali odpovedi prevozne storitve v prometu naj bi spodbudila delovanje trga storitev železniškega potniškega prometa v korist potnikov.

▼B

(14) Zaželeno je, da bi ta uredba uvedla sistem nadomestil za potnike v primeru zamude, povezane z odgovornostjo prevoznikov v železniškem prometu, na isti podlagi kot mednarodni sistem, ki ga zagotavlja COTIF in zlasti njegovi dodatki CIV, ki se nanašajo na pravice potnikov.

(15) Kadar država članica odobri prevozniku v železniškem prometu neizvajanje določb te uredbe, bi morala spodbujati prevoznike v železniškem prometu, v posvetovanju z organizacijami, ki zastopajo potnike, da uvedejo nadomestila in pomoč v primeru večjih prekinitev storitev železniškega prevoza potnikov.

(16) Zaželeno je, da se žrtve nesreč in vzdrževane družinske člane razbremeni kratkotrajnih finančnih skrbi neposredno po nesreči.

(17) V interesu potnikov železniškega prometa je, da se v dogovoru z javnimi organi sprejmejo ustrezni ukrepi za zagotovitev osebne varnosti potnikov na postajah in vlakih.

(18) Potniki v železniškem prometu bi morali imeti možnost, da pritožbo v zvezi s pravicami in obveznostmi, ki izhajajo iz te uredbe, predložijo kateremu koli zadevnemu prevozniku v železniškem prometu, in pravico do odgovora v razumnem roku.

(19) Prevozniki v železniškem prometu bi morali določiti, upravljati in spremljati standarde kakovosti za storitve železniškega prevoza potnikov.

(20) Vsebina te uredbe bi morala biti pregledana glede na prilagoditev finančnih zneskov na inflacijo ter glede zahtev v zvezi z informacijami in kakovostjo storitev ob upoštevanju tržnega razvoja in vpliva te uredbe na kakovost storitev.

(21) Ta uredba ne bi smela posegati v Direktivo 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ([1]).

(22) Države članice bi morale predvideti kazni za kršitve te uredbe in zagotoviti izvajanje teh kazni. Kazni, med katerimi bi lahko bilo tudi plačilo nadomestila zadevni osebi, bi morale biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

(23) Ker ciljev te uredbe, namreč razvoja železnic Skupnosti in uvedbe pravic potnikov, ni mogoče v ustrezni meri doseči na ravni držav članic in jih je lažje dosegati na ravni Skupnosti, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena, ta uredba ne prekoračuje tistega, kar je potrebno za dosego teh ciljev.

(24) Cilj te uredbe je izboljšati storitve železniškega prevoza potnikov v Skupnosti. Zato bi morale države članice imeti možnost, da začasno odobrijo odstopanja za storitve v regijah, pri katerih se znaten del storitve izvaja izven Skupnosti.

([1]) UL L 281, 23.11.1995, str. 31. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003 (UL L 284, 31.10.2003, str. 1).

▼B

(25) Prevozniki v železniškem prometu v nekaterih državah članicah se lahko srečajo s težavami glede uporabe vseh določb te uredbe ob njenem začetku veljavnosti. Zato bi moralo biti državam članicam omogočeno odobriti odstopanja od uporabe določb te uredbe glede storitev železniškega prevoza potnikov v notranjem prometu na dolge relacije. Vendar se začasno odstopanje ne bi smelo uporabljati glede določb te uredbe, ki omogočajo invalidnim osebam ali osebam z omejeno mobilnostjo dostop do potovanja z vlakom, ki omogočajo tistim, ki želijo kupiti vozovnico za potovanje z vlakom, da to storijo brez pretiranih težav, in tistih določb o odgovornosti prevoznikov v železniškem prometu glede potnikov in njihove prtljage, zahtevi, da je prevoznik v železniškem prometu ustrezno zavarovan, ter zahtevi, da ti prevozniki v železniškem prometu sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev osebne varnosti potnikov na železniških postajah in vlakih ter za obvladovanje tveganja.

(26) Urbane, suburbane in regionalne storitve železniškega prevoza potnikov se razlikujejo od storitev na dolgih relacijah. Zato bi moralo biti državam članicam, z izjemo določenih določb, ki bi se morale uporabljati za vse storitve železniškega prevoza potnikov v vsej Skupnosti, omogočeno odobriti odstopanja od uporabe določb te uredbe glede urbanih, suburbanih in regionalnih storitev železniškega prevoza potnikov.

(27) Ukrepe, potrebne za izvajanje te uredbe, bi bilo treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ([1]).

(28) Zlasti bi bilo treba Komisiji podeliti pooblastila za sprejetje izvedbenih ukrepov. Ker so ti ukrepi splošnega obsega in so namenjeni spreminjanju nebistvenih določb te uredbe ali za njeno dopolnitev z novimi nebistvenimi določbami, jih je treba sprejeti v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 5a Sklepa 1999/468/ES –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Vsebina

Ta uredba vsebuje pravila v zvezi z:

(a) informacijami, ki jih morajo zagotavljati prevozniki v železniškem prometu, s sklepanjem pogodb o prevozu, z izdajanjem vozovnic in delovanjem računalniško podprtega sistema informiranja in rezervacij za železniški promet;

([1]) UL L 184, 17.7.1999, str. 23. Sklep, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2006/512/ES (UL L 200, 22.7.2006, str. 11).

▼B

(b) odgovornostjo prevoznikov v železniškem prometu in njihovimi obveznostmi v zvezi z zavarovanjem potnikov in njihove prtljage;

(c) obveznostmi prevoznikov v železniškem prometu do potnikov v primeru zamud;

(d) zaščito in pomočjo invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo, ki potujejo po železnici;

(e) določanjem in spremljanjem standardov kakovosti za prevozne storitve v prometu, obvladovanjem tveganj v zvezi z osebno varnostjo potnikov in reševanjem pritožb;

(f) splošnimi predpisi o izvrševanju.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta uredba se uporablja po vsej Skupnosti za vsa potovanja in storitve železniškega prevoza, ki jih zagotavlja en ali več prevoznikov v železniškem prometu z licenco v skladu z Direktivo Sveta 95/18/ES z dne 19. junija 1995 o izdaji licence prevoznikom v železniškem prometu ([1]).

2. Ta uredba se ne uporablja za prevoznike v železniškem prometu in prometne storitve, ki niso imetniki licence v skladu z Direktivo 95/18/ES.

3. Ob začetku veljavnosti te uredbe se po vsej Skupnosti za vse storitve železniškega prevoza potnikov uporabljajo členi 9, 11, 12, 19, 20(1) in 26.

▼C1

4. Država članica lahko, z izjemo določb iz odstavka 3, za obdobje največ 5 let, ki se lahko dvakrat podaljša za obdobje 5 let, pregledno in brez diskriminacije odobri odstopanje od uporabe določb te uredbe za notranje storitve železniškega prevoza potnikov.

▼B

5. Z izjemo določb iz odstavka 3 tega člena lahko država članica odstopa od uporabe določb te uredbe. Za razlikovanje med urbanimi, suburbanimi in regionalnimi storitvami železniškega prevoza potnikov države članice uporabljajo opredelitve iz Direktive Sveta 91/440/ES z dne 29. julija 1991 o razvoju železnic Skupnosti ([2]). Pri uporabi teh opredelitev države članice uporabljajo naslednja merila: oddaljenost, pogostost storitev, število predvidenih postankov, vozni park, sistem vozovnic, nihanje v številu potnikov med konicami in izven njih, kodo vlaka in vozne rede.

([1]) UL L 143, 27.6.1995, str. 70. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2004/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 164, 30.4.2004, str. 44).

([2]) UL L 237, 24.8.1991, str. 25. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2006/103/ES (UL L 363, 20.12.2006, str. 344).

▼B

6. Država članica lahko za obdobje največ 5 let, ki se lahko podaljša, pregledno in brez diskriminacije, odobri odstopanje od uporabe določb te uredbe za določene prevozne storitve v prometu ali potovanja, ker se znaten del prevozne storitve železniškega prevoza potnikov, ki vključuje vsaj en v voznem redu predviden postajni postanek, izvaja izven Skupnosti.

7. Države članice obvestijo Komisijo o odstopanjih, odobrenih na podlagi odstavkov 4, 5 in 6. Komisija sprejme ustrezne ukrepe, če se zdi, da tako odstopanje ni v skladu z določbami tega člena. Najpozneje 3. decembra 2014 Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o neizvajanjih, odobrenih na podlagi odstavkov 4, 5 in 6.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej uredbi:

1. „prevoznik v železniškem prometu“ pomeni prevoznika v železniškem prometu, kakor je opredeljen v členu 2 Direktive 2001/14/ES ([1]), in vsako javno ali zasebno podjetje, ki se ukvarja s prevozom blaga in/ali potnikov po železnici, pri čemer mora zadevno podjetje zagotoviti vleko; tu so zajeta tudi podjetja, ki zagotavljajo samo vleko;

2. „prevoznik“ pomeni pogodbenega prevoznika v železniškem prometu, s katerim je potnik sklenil prevozno pogodbo, ali niz zaporednih prevoznikov v železniškem prometu, ki jih lahko zavezuje ta pogodba;

3. „nadomestni prevoznik“ pomeni prevoznika v železniškem prometu, ki ni sklenil prevozne pogodbe s potnikom, vendar mu je pogodbeni prevoznik v železniškem prometu v celoti ali deloma poveril izvedbo prevoza po železnici;

4. „upravljavec infrastrukture“ pomeni vsak organ ali podjetje, odgovorno predvsem za vzpostavitev in vzdrževanje celote ali dela železniške infrastrukture po opredelitvi iz člena 3 Direktive 91/440/EGS, kar lahko obsega tudi upravljanje sistemov nadzora in varnosti te infrastrukture; naloge, ki jih ima upravljavec infrastrukture v omrežju ali delu omrežja, se lahko dodelijo različnim organom ali podjetjem;

5. „upravljavec postaje“ pomeni organizacijski subjekt v državi članici, na katerega je bila prenesena odgovornost za upravljanje železniške postaje in ki je lahko upravljavec infrastrukture;

6. „organizator potovanja“ pomeni organizatorja ali posrednika, pri katerem ne gre za prevoznika v železniškem prometu v smislu točk 2 in 3 člena 2 Direktive Sveta 90/314/EGS ([2]);

([1]) Direktiva 2001/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2001 o dodeljevanju železniških infrastrukturnih zmogljivosti, naložitvi uporabnin za uporabo železniške infrastrukture (UL L 75, 15.3.2001, str. 29). Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2004/49/ES.

([2]) Direktiva Sveta 90/314/EGS z dne 13. junija 1990 o paketnem potovanju, organiziranih počitnicah in izletih (UL L 158, 23.6.1990, str. 59).

▼B

7. „prodajalec vozovnic“ pomeni vsakega posrednika prevoznih storitev v železniškem prometu, ki sklepa prevozne pogodbe in prodaja vozovnice v svojem imenu ali v imenu prevoznika v železniškem prometu;

8. „pogodba o prevozu“ pomeni pogodbo o prevozu, za katerega se zahteva plačilo, ali brezplačnem prevozu med prevoznikom v železniškem prometu ali prodajalcem vozovnic in potnikom o zagotovitvi ene ali več prevoznih storitev;

9. „rezervacija“ pomeni dovoljenje, pisno ali elektronsko, ki daje prevoznemu subjektu pravico do prevoza na podlagi predhodno potrjenih dogovorov o prevozu za določeno osebo;

10. „enotna vozovnica“ pomeni vozovnico ali vozovnice, ki predstavljajo prevozno pogodbo o zaporednih storitvah železniškega prevoza enega ali več prevoznikov v železniškem prometu;

11. „storitev železniškega prevoza potnikov v notranjem prometu“ pomeni storitev železniškega prevoza potnikov, pri kateri ni prečkanja meje države članice;

12. „zamuda“ pomeni časovno razliko med časom prihoda potnika, načrtovanega v skladu z objavljenim voznim redom, in časom njegovega dejanskega ali pričakovanega prihoda;

13. „vozovnica“ ali „sezonska vozovnica“ pomeni vozovnico za neomejeno število voženj, ki omogoča veljavnemu imetniku potovanje z vlakom na določeni progi ali omrežju med določenim obdobjem;

14. „računalniško podprti sistem informiranja in rezervacij za železniški promet (Computerised Information and Reservation System for Rail Transport – CIRSRT)“ pomeni računalniško podprti sistem, ki vsebuje informacije o železniških prevozih, ki jih ponujajo prevozniki v železniškem prometu; informacije o storitvah za potnike, shranjene v CIRSRT, obsegajo:

    (a) vozne rede storitev prevoza potnikov;

    (b) razpoložljivost sedežev pri storitvah prevoza potnikov;

    (c) prevoznine in posebne pogoje;

    (d) dostopnost vlakov za invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo;

    (e) možnosti za rezervacijo ali izdajo vozovnic ali enotnih vozovnic, kolikor so nekatere od teh možnosti ali vse te možnosti na razpolago uporabnikom;

15. „invalidna oseba“ ali „oseba z omejeno mobilnostjo“ pomeni katero koli osebo, katere mobilnost je pri uporabi prevoza zmanjšana zaradi kakršne koli telesne invalidnosti (senzorične ali gibalne, stalne ali začasne), intelektualne nezmožnosti ali prizadetosti, ali katerega koli drugega vzroka invalidnosti, ali zaradi starosti, in katere stanje zahteva posebno pozornost in prilagajanje storitev, ki so na voljo vsem potnikom, njenim posebnim potrebam;

16. „splošni pogoji prevoza“ pomeni pogoje prevoznika v obliki splošnih pogojev ali tarif, ki pravno veljajo v vsaki državi članici in ki so postali s sklenitvijo pogodbe o prevozu njen sestavni del;

▼B

17. „vozilo“ pomeni motorno vozilo ali priklopnik, ki se prevaža na tirnem vozilu v času, ko se prevažajo potniki.

POGLAVJE II

PREVOZNA POGODBA, INFORMACIJE IN VOZOVNICE

Člen 4

Prevozna pogodba

Ob upoštevanju določb tega poglavja je sklepanje in izvajanje prevozne pogodbe ter zagotavljanje informacij in vozovnic urejeno z določbami iz II. dela in III. dela iz Priloge I.

Člen 5

Kolesa

Prevozniki v železniškem prometu omogočijo potnikom, da na vlak prinesejo kolesa, po potrebi proti plačilu, če so preprosto obvladljiva, kadar to ne vpliva neugodno na specifično železniško storitev in če vozna sredstva to dopuščajo.

Člen 6

Izključitev odstopanja od obveznosti in omejevalnih določb

1. Obveznosti do potnikov v skladu s to uredbo ni mogoče omejevati ali od njih odstopati, še zlasti ne z omejevalnimi klavzulami ali klavzulami o odstopanju od teh obveznosti v prevozni pogodbi.

2. Prevozniki v železniškem prometu lahko potnikom ponudijo pogodbene pogoje, ki so zanje ugodnejši od pogojev, določenih v tej uredbi.

Člen 7

Obveznost zagotavljanja informacij o ukinitvi prevoznih storitev v prometu

Prevozniki v železniškem prometu ali, po potrebi, pristojni organi, odgovorni za pogodbe o opravljanju železniških storitev po javnem naročilu, sklepe o ukinitvi prevoznih storitev v prometu objavijo na primeren način pred njihovo uveljavitvijo.

Člen 8

Potovalne informacije

1. Na zahtevo potnika prevozniki v železniškem prometu in prodajalci vozovnic, ki v imenu enega ali več prevoznikov v železniškem prometu ponujajo prevozne pogodbe, brez poseganja v člen 10 zagotovijo vsaj informacije, določene v delu I Priloge II v zvezi s potovanji, za katera zadevni prevoznik v železniškem prometu ponuja prevozno pogodbo. Prodajalci vozovnic, ki v svojem imenu nudijo prevozne pogodbe, in organizatorji potovanj zagotovijo te informacije, če so na razpolago.

▼B

2. Prevozniki v železniškem prometu med potovanjem zagotovijo potnikom vsaj informacije, določene v delu II Priloge II.

3. Informacije iz odstavkov 1 in 2 se zagotovijo v najprimernejši obliki. V zvezi s tem se upoštevajo zlasti potrebe slabovidnih in/ali slušno prizadetih ljudi.

Člen 9

Razpoložljivost vozovnic, enotnih vozovnic in rezervacij

1. Prevozniki v železniškem prometu in prodajalci vozovnic ponujajo vozovnice, enotne vozovnice in rezervacije, v kolikor so na razpolago.

2. Brez poseganja v odstavek 4 prevozniki v železniškem prometu izdajajo vozovnice potnikom na vsaj enega od naslednjih načinov prodaje:

(a) prek prodajnih mest ali prodajnih avtomatov;

(b) prek telefona, interneta ali druge široko dostopne informacijske tehnologije;

(c) na vlakih.

3. Brez poseganja v odstavka 4 in 5 prevozniki v železniškem prometu izdajajo vozovnice v okviru pogodb za opravljanje storitev po javnem naročilu na vsaj enega od naslednjih načinov prodaje:

(a) prek prodajnih mest ali prodajnih avtomatov;

(b) na vlakih.

4. Prevozniki v železniškem prometu nudijo možnost pridobitve vozovnic za zadevno prevozno storitev na vlaku, razen če se ta omeji ali ne dopusti iz varnostnih razlogov, razlogov, ki izhajajo iz politike boja proti goljufijam, zaradi obvezne rezervacije ali iz tehtnih komercialnih razlogov.

5. Če na postaji odhoda ni prodajnega mesta ali avtomata, morajo biti potniki na postaji obveščeni:

(a) o možnosti, da vozovnico kupijo prek telefona ali interneta ali na vlaku, ter o postopku takšnega nakupa;

(b) o najbližji železniški postaji ali kraju, kjer so na voljo prodajna mesta in/ali avtomati.

Člen 10

Sistemi za potovalne informacije in rezervacije

1. Prevozniki v železniškem prometu in prodajalci vozovnic za zagotavljanje informacij in izdajo vozovnic, na katere se nanaša ta uredba, uporabijo CIRSRT, ki bo oblikovan po postopkih iz tega člena.

2. Za namene te uredbe se uporabijo tehnične specifikacije za interoperabilnost (TSI) iz Direktive 2001/16/ES.

▼B

3. Komisija na podlagi predloga, ki ga predloži Evropska agencija za železniški promet (ERA), sprejme TSI telematskih aplikacij za potnike do 3. decembra 2010. TSI omogoča zagotavljanje informacij iz Priloge II in izdajo vozovnic, kakor to določa ta uredba.

4. Prevozniki v železniškem prometu prilagodijo svoje CIRSRT glede na zahteve, določene v TSI v skladu z načrtom uporabe iz te TSI.

5. Ob upoštevanju določb iz Direktive 95/46/ES prevoznik v železniškem prometu in prodajalec vozovnic drugim prevoznikom v železniškem prometu in/ali prodajalcem vozovnic ne smeta razkriti osebnih podatkov, povezanih s posameznimi rezervacijami.

POGLAVJE III

ODGOVORNOST PREVOZNIKOV V ŽELEZNIŠKEM PROMETU ZA POTNIKE IN NJIHOVO PRTLJAGO

Člen 11

Odgovornost glede potnikov in prtljage

Ob upoštevanju določb tega poglavja in brez poseganja v veljavne nacionalne določbe, ki potnikom podeljujejo dodatno nadomestilo za škodo, odgovornost prevoznikov v železniškem prometu glede potnikov in njihove prtljage urejajo poglavja I, III in IV IV. dela, VI. del in VII. del iz Priloge I.

Člen 12

Zavarovanje

1. Obveznost iz člena 9 Direktive 95/18/ES se v zvezi z odgovornostjo za potnike razume kot zahteva, da se prevoznik v železniškem prometu ustrezno zavaruje ali sklene enakovreden dogovor o kritju njegovih odgovornosti po tej uredbi.

2. Komisija predloži Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo o najnižji zavarovalni vsoti za prevoznika v železniškem prometu do 3. decembra 2010. Po potrebi to poročilo spremljajo primerni predlogi in priporočila o tej zadevi.

Člen 13

Predplačilo

1. V primeru smrti ali poškodbe potnika prevoznik v železniškem prometu iz člena 26(5) Priloge I nemudoma, najpozneje pa v petnajstih dneh po ugotovitvi identitete fizične osebe, ki je upravičena do nadomestila, izplača predplačilo v višini, ustrezni trenutnim ekonomskim potrebam ter sorazmerno z utrpljeno škodo.

2. Brez poseganja v odstavek 1 predplačilo ni nižje od 21 000 EUR na osebo v primeru smrti.

▼B

3. Predplačilo ne pomeni priznavanja odgovornosti in se lahko izravna pri pozneje izplačanih zneskih na podlagi te uredbe, vendar ni vračljivo – razen v primerih, ko je bila škoda povzročena zaradi malomarnosti ali po krivdi potnika ali ko oseba, ki je prejela predplačilo, ni bila oseba, upravičena do nadomestila.

Člen 14

Izpodbijanje odgovornosti

Četudi prevoznik v železniškem prometu izpodbija svojo odgovornost za telesne poškodbe potniku, ki ga prevaža, stori vse razumno, da pomaga potniku, ki zahteva nadomestilo za škodo od tretjih oseb.

POGLAVJE IV

ZAMUDE, ZAMUJENE ZVEZE VLAKOV IN ODPOVEDI

Člen 15

Odgovornost glede zamud, zamujenih zvez vlakov in odpovedi

Ob upoštevanju določb tega poglavja odgovornost prevoznikov v železniškem prometu glede zamud, zamujenih zvez vlakov in odpovedi ureja Poglavje II IV. dela iz Priloge I.

Člen 16

Povračilo in preusmeritev

Če se z razlogom pričakuje, da bo zamuda pri prihodu na namembni kraj po prevozni pogodbi daljša od 60 minut, imajo potniki takoj na voljo izbiro med:

(a) povračilom cene celotne vozovnice pod pogoji, po katerih je bila plačana, za del ali dele poti, ki niso bili opravljeni, in za del ali za dele poti, ki so bili že opravljeni, če potovanje glede na potnikov prvotni potovalni načrt ne služi več svojemu namenu, in ob prvi priložnosti, kadar je primerno, tudi povratno prevozno storitvijo do prvega izhodišča. Izplačilo povračila se izvede pod istimi pogoji kot izplačilo nadomestila iz člena 17 ali

(b) nadaljevanjem ali spremembo potovanja pod primerljivimi pogoji prevoza do namembne postaje, in sicer ob prvi priložnosti; ali

(c) nadaljevanjem ali spremembo potovanja pod primerljivimi pogoji prevoza do namembne postaje, in sicer s poznejšim datumom po izbiri potnika.

▼B

Člen 17

Nadomestilo cene vozovnice

1. Ne da bi izgubil pravico do prevoza lahko potnik v primeru zamude od prevoznika v železniškem prometu zahteva nadomestilo za zamudo med krajem odhoda in krajem prihoda, navedenima na vozovnici, v zvezi s katero vozovnica ni bila povrnjena v skladu z določbami člena 16. Najmanjša nadomestila za zamude so:

(a) 25 % cene vozovnice v primeru zamude od 60 do 119 minut;

(b) 50 % cene vozovnice v primeru zamude 120 minut ali več.

Potniki, ki imajo vozovnico ali sezonsko vozovnico za železniški prevoz in pri katerih je v njenem času veljavnosti prišlo do več zaporednih zamud in odpovedi, lahko zahtevajo primerno nadomestilo v skladu z ureditvijo glede nadomestil prevoznikov v železniškem prometu. Ta ureditev navede merila za določanje zamud in za izračun nadomestila.

Nadomestilo za zamudo je izračunano v razmerju s ceno, ki jo je potnik dejansko plačal za storitev z zamudo.

Če prevozna pogodba velja za povratno potovanje, se nadomestilo za zamudo na poti tja ali nazaj izračuna na podlagi polovične cene vozovnice. Na enak način se cena za prevozno storitev z zamudo v okviru katere koli druge prevozne pogodbe, ki omogoča potovanje z več zaporednimi etapami, izračuna v razmerju do polne cene.

Pri izračunu zamude se ne upošteva zamuda, za katero lahko prevoznik v železniškem prometu dokaže, da je do nje prišlo izven ozemelj, na katerih se uporablja Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti.

2. Nadomestilo cene vozovnice se izplača v enem mesecu od predložitve zahtevka za nadomestilo. Nadomestilo se lahko izplača v obliki bonov in/ali drugih storitev, če so pogoji prilagodljivi (zlasti glede trajanja veljavnosti in namembnega kraja). Nadomestilo se na zahtevo potnika izplača v gotovini.

3. Nadomestilo cene vozovnice se ne zniža za stroške finančnih transakcij, kot so pristojbine, stroški telefona ali poštnina. Prevozniki v železniškem prometu lahko določijo najnižji znesek, pod katerim se nadomestilo ne izplača. Ta najnižji znesek ne presega 4 EUR.

4. Potnik ni upravičen do nadomestila, če je o zamudi obveščen pred nakupom vozovnice ali če pri prihodu z namenom nadaljevanja potovanja z uporabo druge storitve ali preusmeritve potovanja zamuda ostaja pod 60 minutami.

Člen 18

Pomoč

1. Prevoznik v železniškem prometu ali upravljavec postaje v primeru zamude pri prihodu ali odhodu obvesti potnike o stanju in o predvidenem času odhoda in prihoda takoj, ko so te informacije na voljo.

▼B

2. V primeru vsake zamude iz odstavka 1, ki je daljša od 60 minut, se potnikom brezplačno ponudi:

(a) obrok in osvežilno pijačo, primerno glede na čakalno dobo, če je na voljo na vlaku ali na postaji ali ju je možno razumno nabaviti;

(b) hotel ali drugo vrsto namestitve in prevoz od železniške postaje do mesta namestitve, kadar je potrebna ena ali več nočitev ali kadar je potrebna dodatna nočitev, kjer in kadar je to fizično mogoče;

(c) če vlak obtiči na progi, prevoz od vlaka do železniške postaje, nadomestnega izhodišča ali namembne postaje pri zadevni prevozni storitvi, kjer in kadar je to fizično mogoče.

3. Če železniške prevozne storitve ni več mogoče nadaljevati, prevozniki v železniškem prometu za potnike čim prej organizirajo nadomestni prevoz.

4. Prevoznik v železniškem prometu na zahtevo potnika potrdi na vozovnici, da je pri železniški prevozni storitvi prišlo do zamude, da je bila zaradi nje zamujena zveza vlakov, ali da je bila odpovedana.

5. Prevoznik v železniškem prometu, ki opravlja storitev, pri uporabi odstavkov 1, 2 in 3 posveti posebno pozornost potrebam invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo in morebitnim spremljevalcem.

POGLAVJE V

INVALIDNE OSEBE IN OSEBE Z OMEJENO MOBILNOSTJO

Člen 19

Pravica do prevoza

1. Prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj, z aktivno udeležbo reprezentativnih organizacij invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo, uvedejo ali imajo v veljavi nediskriminatorne določbe o dostopu za prevoz invalidnih oseb in oseb z omejeno mobilnostjo.

2. Za rezervacije in vozovnice se invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo ne zaračunavajo dodatni stroški. Prevoznik v železniškem prometu, prodajalec vozovnic ali organizator potovanja ne sme zavrniti rezervacije ali izdaje vozovnice invalidni osebi in osebi z omejeno mobilnostjo oziroma ne zahteva, naj tako osebo spremlja druga oseba, razen če je to nujno potrebno, da se upoštevajo predpisi o dostopu iz odstavka 1.

Člen 20

Informacije invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo

1. Prevoznik v železniškem prometu, prodajalec vozovnic ali organizator potovanja invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo v skladu s predpisi o dostopu iz člena 19(1) na zahtevo zagotovita informacije o dostopnosti železniških storitev, o pogojih dostopa do tirnih vozil in o njihovi opremi.

▼B

2. Če prevoznik v železniškem prometu, prodajalec vozovnic in/ali organizator potovanja izvršuje izredne predpise iz člena 19(2), invalidno osebo ali osebo z omejeno mobilnostjo na njeno zahtevo pisno seznani s svojimi razlogi za takšno ukrepanje v petih delovnih dneh po tem, ko ji je odrekel rezervacijo ali vozovnico ali za to osebo zahteval spremstvo.

Člen 21

Dostopnost

1. Prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj v skladu s TSI za osebe z omejeno mobilnostjo zagotovijo, da so postaje, ploščadi, vozna sredstva in drugi prostori dostopni invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo.

2. Če ni spremljevalnega osebja na vlaku ali osebja na postaji, prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj vložijo vse razumne napore, da invalidnim osebam ali osebam z omejeno mobilnostjo omogočijo potovanje z vlakom.

Člen 22

Pomoč na železniških postajah

1. Ob odhodu, prestopanju ali prihodu invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo na železniško postajo z osebjem, upravljavec postaje zagotovi brezplačno pomoč, tako da ta oseba lahko vstopi v odhajajoči vlak ali izstopi iz prispelega vlaka za vožnjo, za katero je kupila vozovnico, brez poseganja v predpise o dostopu iz člena 19(1).

2. Države članice lahko predvidijo odstopanje od odstavka 1 v primeru, ko osebe potujejo v sklopu prevoznih storitev, ki so predmet pogodb o javnih storitvah, oddanih v skladu s pravnim redom Skupnosti, pod pogojem, da je pristojni organ poskrbel za alternativne možnosti ali drugače zagotovil enako ali boljšo dostopnost do prevoznih storitev.

3. Prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj zagotovijo, da so na postajah brez osebja lahko dostopne informacije objavljene v skladu s predpisi o dostopu iz člena 19(1) glede najbližjih postaj z osebjem in neposredno dostopni pomoči za invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo.

Člen 23

Pomoč na vlaku

Prevoznik v železniškem prometu brez poseganja v predpise za dostop iz člena 19(1) zagotovi invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo brezplačno pomoč na vlaku ter pri vstopu na vlak in izstopu z njega.

Za namene tega člena pomoč na vlaku vsebuje vse razumne napore, da se ponudi pomoč invalidni osebi ali osebi z omejeno mobilnostjo, da bi ta na vlaku lahko imela dostop do enakih storitev kot drugi potniki, če zanjo zaradi stopnje invalidnosti ali omejitve mobilnosti samostojen in varen dostop do teh storitev sicer ne bi bil mogoč.

▼B

Člen 24

Pogoji, pod katerimi se nudi pomoč

Prevozniki v železniškem prometu, upravljavci postaj, prodajalci vozovnic in organizatorji potovanj sodelujejo, da bi zagotovili pomoč invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo v skladu s členoma 22 in 23 ter naslednjimi točkami:

(a) pomoč se nudi pod pogojem, da so bili prevoznik v železniškem prometu, upravljavec postaje, prodajalec vozovnic ali organizator potovanja, pri katerem je bila kupljena vozovnica, vsaj 48 ur prej obveščeni o tem, da je tovrstna pomoč potrebna. Kjer vozovnica dovoljuje več potovanj, zadostuje eno obvestilo, in sicer pod pogojem, da se zagotovijo ustrezne informacije o času naslednjih potovanj;

(b) prevozniki v železniškem prometu, upravljavci postaj, prodajalci vozovnic in organizatorji potovanj storijo vse potrebno za prejemanje obvestil;

(c) če predhodnega obvestila v skladu s točko (a) ni, si prevoznik v železniškem prometu in upravljavec postaje po najboljših močeh prizadevata nuditi pomoč, tako da bi invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo lahko potovala;

(d) brez poseganja v pristojnosti drugih subjektov glede območij izven prostorov železniške postaje upravljavec postaje ali katera koli druga pooblaščena oseba določi točke znotraj in zunaj železniške postaje, kjer lahko invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo napovedo svoj prihod na železniško postajo in po potrebi zahtevajo pomoč;

(e) pomoč se nudi pod pogojem, da se invalidna oseba in oseba z omejeno mobilnostjo zglasi na določenem mestu ob uri, ki jo določi prevoznik v železniškem prometu ali upravljavec postaje, ki tako pomoč nudi. Določeni čas ne sme biti več kot 60 minut pred objavljenim časom odhoda ali pred časom, ko so vsi potniki naprošeni, naj se prijavijo. Če ura, do katere se mora invalidna oseba ali oseba z omejeno mobilnostjo pojaviti, ni določena, se mora oseba pojaviti na določenem mestu najmanj 30 minut pred objavljenim časom odhoda ali pred časom, ko so vsi potniki naprošeni, naj se prijavijo.

Člen 25

Nadomestilo za opremo za gibanje in drugo posebno opremo

Pri odgovornosti prevoznika v železniškem prometu za popolno ali delno izgubo ali poškodovanje opreme za gibanje ali druge posebne opreme, ki jo uporabljajo invalidne osebe ali osebe z omejeno mobilnostjo, ni nobene finančne omejitve.

▼B

POGLAVJE VI

KAKOVOST, PRITOŽBE IN VARNOST PREVOZNE STORITVE

Člen 26

Osebna varnost potnikov

Prevozniki v železniškem prometu, upravljavci infrastrukture in upravljavci postaj v dogovoru z javnimi organi sprejmejo ustrezne ukrepe na področjih, za katere so odgovorni, in jih prilagodijo stopnji varnosti, ki jo določijo javni organi, da bi zagotovili osebno varnost potnikov na železniških postajah in vlakih ter da bi obvladali tveganja. Sodelujejo in izmenjujejo informacije o najboljših praksah pri preprečevanju ravnanja, ki lahko poslabša raven varnosti.

Člen 27

Pritožbe

1. Prevozniki v železniškem prometu predvidijo mehanizem reševanja pritožb glede pravic in obveznosti iz te uredbe. Prevoznik v železniškem prometu potnike obširno seznani s podrobnostmi pogodbe in z delovnim jezikom (delovnimi jeziki).

2. Potniki lahko pritožbo predložijo kateremu koli prevozniku v železniškem prometu. Naslovnik pritožbe v enem mesecu bodisi poda obrazložen odgovor bodisi – v upravičenih primerih – obvesti potnika, do katerega datuma znotraj obdobja, krajšega od treh mesecev od datuma pritožbe, lahko pričakuje odgovor.

3. Prevoznik v železniškem prometu v letnem poročilu iz člena 28 navede število in vrsto prejetih pritožb, obravnavanih pritožb, odzivni čas in morebitne ukrepe za izboljšanje stanja.

Člen 28

Standardi kakovosti storitev

1. Prevozniki v železniškem prometu določijo standarde kakovosti za prevozne storitve in izvajajo sistem vodenja kakovosti, da bi zagotovili kakovost storitev. Standardi kakovosti storitve morajo zajemati vsaj področja, našteta v Prilogi III.

2. Prevozniki v železniškem prometu spremljajo svojo učinkovitost na podlagi standardov kakovosti storitev. Prevozniki v železniškem prometu vsako leto poleg letnega poročila objavijo poročilo o doseženi kakovosti storitev. Poročila o doseženi kakovosti storitev se objavijo na spletnih straneh prevoznikov v železniškem prometu. Poleg tega se ta poročila objavijo na spletni strani ERA.

▼B

POGLAVJE VII

OBVEŠČANJE IN IZVRŠEVANJE

Člen 29

Obveščanje potnikov o njihovih pravicah

1. Prevozniki v železniškem prometu, upravljavec postaje in organizator potovanja ob prodaji kart za potovanja z vlakom obvestijo potnike o njihovih pravicah in obveznostih na podlagi te uredbe. Da ugodijo tej zahtevi po informacijah, lahko prevozniki v železniškem prometu, upravljavci postaje in organizatorji potovanja uporabijo povzetek določb te uredbe, ki ga pripravi Komisija v vseh uradnih jezikih institucij Evropske unije in jim ga da na voljo.

2. Prevozniki v železniškem prometu in upravljavci postaj ustrezno obvestijo potnike na postaji in vlaku o kontaktnem naslovu organa, ki so ga imenovale države članice v skladu s členom 30.

Člen 30

Izvrševanje

1. Vsaka država članica določi organ ali organe, odgovorne za izvrševanje te uredbe. Vsak organ sprejme ukrepe, potrebne za zagotovitev spoštovanja pravic potnikov.

Vsak organ je glede svoje organizacije, odločitev o financiranju, pravne strukture in sprejemanja odločitev neodvisen od upravljavca infrastrukture, organa za zaračunavanje uporabnine, organa za dodelitev in prevoznika v železniškem prometu.

Države članice obvestijo Komisijo o organu ali organih, določenih v skladu s tem odstavkom, in o njihovih odgovornostih.

2. Vsak potnik se lahko glede domnevne kršitve te uredbe pritoži pristojnemu organu, ki je bil določen v skladu z odstavkom 1, ali vsakemu drugemu pristojnemu organu, ki ga je določila država članica.

Člen 31

Sodelovanje izvršilnih organov

Izvršilni organi iz člena 30 zaradi uskladitve načel o sprejemanju odločitev po vsej Skupnosti izmenjujejo informacije o svojem delu in načelih sprejemanja odločitev ter praksah. Pri teh nalogah jih podpira Komisija.

▼B

POGLAVJE VIII

KONČNE DOLOČBE

Člen 32

Kazni

Države članice predpišejo kazni, ki se uporabljajo za kršitve določb te uredbe, in sprejmejo vse ukrepe, potrebne za njihovo izvajanje. Predpisane kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice seznanijo Komisijo s temi določbami do 3. junija 2010 in jo nemudoma obvestijo o kakršnih koli poznejših spremembah, ki vplivajo nanje.

Člen 33

Priloge

Ukrepi za spreminjanje nebistvenih določb te uredbe s prilagoditvijo njenih prilog, razen Priloge I, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 35(2).

Člen 34

Določbe o spremembah

1. Ukrepi za spreminjanje nebistvenih določb te uredbe z dodajanjem, potrebni za izvajanje členov 2, 10 in 12, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 35(2).

2. Ukrepi za spreminjanje nebistvenih določb te uredbe s prilagajanjem finančnih zneskov iz te uredbe, ki niso navedeni v Prilogi I, glede na inflacijo, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 35(2).

Člen 35

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga Odbor, ustanovljen s členom 11a Direktive 91/440/EGS.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člen 5a(1) do (4) in člen 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

Člen 36

Poročilo

Komisija poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju in o doseženih rezultatih iz te uredbe 3. decembra 2012, zlasti glede standardov kakovosti storitev.

Poročilo bo oprto na informacije, pridobljene v skladu s to uredbo ter s členom 10b Direktive 91/440/EGS. Poročilo se po potrebi pospremi z ustreznimi predlogi.

▼B

Člen 37

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati 24 mesecev po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

▼B

PRILOGA I

Izvleček iz Enotnih pravil za pogodbo o mednarodnem železniškem prevozu potnikov in prtljage (CIV)

Dodatek A

H Konvenciji o mednarodnem železniškem prometu (COTIF) z dne 9 maja 1980, kakor je bila spremenjena s Protokolom o spremembah Konvencije o mednarodnem železniškem prometu z dne 3. junija 1999

II. DEL

SKLENITEV IN VSEBINA POGODBE O PREVOZU

6. člen

Prevozna pogodba

1. S prevozno pogodbo se prevoznik zaveže, da bo potnike in po potrebi tudi prtljago in vozila prepeljal do namembne postaje, kjer bo izročil prtljago in vozila.

2. Prevozna pogodba mora biti potrjena z eno ali več vozovnicami, ki se izdajo potniku. Ne glede na 9. člen pa to, da je potnik nima, da je nepravilno izdana ali da jo je izgubil, ne vpliva niti na obstoj niti na veljavnost pogodbe, za katero ostanejo veljavna ta enotna pravila.

3. Dokler se ne dokaže nasprotno, se vozovnica uporablja kot dokazilo o sklenitvi in vsebini prevozne pogodbe.

7. člen

Vozovnica

1. Splošni prevozni pogoji določajo obliko, vsebino vozovnic, jezik in pisavo, ki ju je treba uporabiti pri tiskanju in izpolnjevanju vozovnic.

2. Na vozovnico je treba vnesti vsaj:

(a) ime prevoznika ali prevoznikov;

(b) izjavo, da tudi pri drugačnem dogovoru prevoz urejajo ta enotna pravila; v ta namen se lahko uporabi kratica CIV;

(c) kakršno koli drugo izjavo, potrebno kot dokazilo o sklenitvi in vsebini prevozne pogodbe, ki omogoča potniku uveljavljati pravice iz te pogodbe.

3. Ob prevzemu vozovnice se mora potnik prepričati, ali je bila izdana v skladu z njegovimi navodili.

4. Vozovnica je prenosljiva, če se ne glasi na določeno ime in se potovanje še ni začelo.

5. Vozovnica se lahko izda tudi v obliki elektronskega podatkovnega zapisa, ki ga je mogoče spremeniti v obliko čitljivega zapisa. Postopki, ki se uporabljajo za zapisovanje in obdelavo podatkov, morajo biti funkcionalno enakovredni, zlasti glede dokazne vrednosti vozovnice.

▼B

8. člen

Plačilo in vračilo prevoznine

1. Če se potnik in prevoznik ne dogovorita drugače, se prevoznina plača vnaprej.

2. Splošni prevozni pogoji določajo, pod katerimi pogoji se prevoznina vrne.

9. člen

Pravica do prevoza. Izključitev iz prevoza

1. Vse od začetka potovanja mora imeti potnik pri sebi veljavno vozovnico, ki jo mora ob kontroli vozovnic tudi pokazati. Splošni prevozni pogoji lahko določajo:

(a) da mora potnik, ki ne pokaže veljavne vozovnice, poleg prevoznine plačati še dodatek;

(b) da je mogoče od potnika, ki odkloni takojšnje plačilo prevoznine ali dodatka, zahtevati, da prekine potovanje;

(c) ali in pod katerimi pogoji se potniku vrne plačani dodatek.

2. Splošni prevozni pogoji lahko določajo, da je mogoče potnike, ki:

(a) ogrožajo varnost in red med vožnjo oziroma ogrožajo varnost drugih potnikov;

(b) na nedopusten način nadlegujejo druge potnike;

pred začetkom potovanja ali med samim potovanjem izključiti iz potovanja in da take osebe niso upravičene do vračila prevoznine in prevoznine za prtljago.

10. člen

Upoštevanje predpisov upravnih organov

Potnik mora upoštevati carinske predpise in druge predpise upravnih organov.

11. člen

Odpoved in zamujanje vlaka. Zamujena zveza

Če je bil vlak odpovedan ali če mu ni uspelo ujeti zveze za nadaljevanje potovanja, mora prevoznik to vpisati na vozovnico.

III. DEL

PREVOZ ROČNE PRTLJAGE, ŽIVALI, PRTLJAGE IN VOZIL

I. poglavje

Skupne določbe

12. člen

Dovoljeni predmeti in živali

1. V skladu s splošnimi prevoznimi pogoji lahko potnik vzame s seboj na potovanje ročno prtljago in žive živali. Poleg tega lahko potnik vzame s seboj tudi nerodne kose prtljage v skladu s posebnimi določbami splošnih prevoznih pogojev. Predmetov in živali, ki bi lahko motili ali vznemirjali druge potnike ali povzročili škodo, potnik ne sme vzeti s seboj.

▼B

2. Potnik lahko predmete in živali v skladu s splošnimi prevoznimi pogoji odda kot prtljago.

3. Prevoznik lahko dovoli prevoz vozil skupaj s potniki v skladu s posebnimi določbami splošnih prevoznih pogojev.

4. Prevoz nevarnega blaga kot ročne prtljage in prtljage ter v vozilih, ki se v skladu s tem delom prevažajo po železnici, ali na njih, je dovoljen samo v skladu s Pravilnikom o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga (RID).

13. člen

Preverjanje

1. Če prevoznik utemeljeno domneva, da se prevozni pogoji ne upoštevajo, ima pravico pregledati, ali predmeti (ročna prtljaga, prtljaga, vozila in nanje naložen tovor) in živali, ki se prevažajo, izpolnjujejo prevozne pogoje, razen če tega preverjanja ne prepovedujejo zakoni in predpisi države, v kateri naj bi bilo opravljeno. Potnika je treba povabiti, naj bo navzoč pri preverjanju. Če potnika pri tem preverjanju ni ali ni mogoče stopiti v stik z njim, mora prevoznik poskrbeti, da sta navzoči dve neodvisni priči.

2. Če se ugotovi, da prevozni pogoji niso bili upoštevani, lahko prevoznik zahteva od potnika, da plača stroške preverjanja.

14. člen

Upoštevanje predpisov upravnih organov

Potnik mora upoštevati carinske predpise in predpise drugih upravnih organov, če s seboj prevaža predmete (ročna prtljaga, prtljaga, vozila skupaj s tovorom) ali živali. Potnik mora biti navzoč pri pregledu teh predmetov, razen če zakonodaja in predpisi posamezne države ne določajo drugače.

II. poglavje

Ročna prtljaga in živali

15. člen

Nadzor ročne prtljage in živali

Potnik mora sam nadzorovati ročno prtljago in živali, ki jih ima s seboj.

III. poglavje

Prtljaga

16. člen

Oddaja prtljage

1. Pogodbene obveznosti v zvezi s prevozom prtljage je treba potrditi s prtljažnico, ki jo je treba izročiti potniku.

2. Če prtljažnice ni, je nepravilno izdana ali jo je potnik izgubil, ne glede na 22. člen to ne vpliva niti na obstoj niti veljavnost dogovorov o prevozu prtljage, za katere še vedno veljajo ta enotna pravila.

3. Dokler se ne dokaže nasprotno, se prtljažnica uporablja kot dokazilo o oddaji prtljage in pogojih njenega prevoza.

4. Dokler se ne dokaže nasprotno, se predpostavlja, da je bila prtljaga, ko jo je prevoznik prevzel, po zunanjem videzu v dobrem stanju in da sta število in masa kosov prtljage ustrezala podatkom na prtljažnici.

▼B

17. člen

Prtljažnica

1. Splošni prevozni pogoji določajo obliko in vsebino prtljažnice ter tudi jezik in pisavo, ki ju je treba uporabiti pri njenem tiskanju in izpolnjevanju. Pri tem smiselno velja peti odstavek 7. člena.

2. Na prtljažnici je treba navesti vsaj:

(a) ime prevoznika ali prevoznikov;

(b) izjavo, da tudi pri drugačnem dogovoru prevoz urejajo ta enotna pravila; v ta namen se lahko uporabi kratica CIV;

(c) kakršno koli drugo izjavo, ki se lahko uporablja kot dokazilo pogodbenih obveznosti pri prevozu prtljage in potniku omogoča uveljavljati pravice iz prevozne pogodbe.

3. Ob prevzemu prtljažnice se mora potnik prepričati, da je bila izdana v skladu z njegovimi navodili.

18. člen

Odprava in prevoz

1. Če splošni prevozni pogoji določajo izjemo, se prtljaga odpravi samo ob predložitvi vozovnice, veljavne vsaj do namembne postaje. Sicer se prtljaga odpravi v skladu s predpisi, veljavnimi v kraju oddaje prtljage.

2. Če splošni prevozni pogoji dopuščajo, da se lahko prtljaga, namenjena prevozu, sprejme brez predložitve vozovnice, veljajo za prtljago določila teh enotnih pravil o pravicah in obveznostih potnikov smiselno tudi za pošiljatelja prtljage.

3. Prevoznik lahko prevaža prtljago z drugim vlakom, drugim prevoznim sredstvom ali po drugi prevozni poti, kot jo uporablja potnik.

19. člen

Plačilo prevoznine

Če se potnik in prevoznik ne dogovorita drugače, se prevoznina za prtljago plača pri oddaji.

20. člen

Označevanje prtljage

Potnik mora na vsak kos prtljage na vidno mesto čitljivo in dovolj trajno napisati:

(a) svoje ime in naslov;

(b) namembni kraj.

21. člen

Pravica do razpolaganja s prtljago

1. Če okoliščine dopuščajo in to ne nasprotuje carinskim predpisom ali drugim predpisom upravnih organov, lahko potnik zahteva, da se mu ročna prtljaga vrne na kraju oddaje prtljage v zameno za vrnitev prtljažnice, in če tako zahtevajo splošni prevozni pogoji, tudi ob predložitvi vozovnice.

2. Splošni prevozni pogoji lahko vsebujejo tudi druge določbe o pravici do razpolaganja s prtljago, še posebej spremembo namembnega kraja in s tem povezanih stroškov, ki jih krije potnik.

▼B

22. člen

Izročitev

1. Prtljaga se izroči v zameno za vrnjeno prtljažnico in plačilo morebitnih stroškov, povezanih s pošiljko.

Prevoznik ima pravico, ne pa tudi dolžnost, da preveri, ali je imetnik prtljažnice upravičen do prejema prtljage.

2. Enakovredno izročitvi prtljage imetniku prtljažnice je, če se v skladu s predpisi, veljavnimi v namembnem kraju:

(a) preda prtljaga carinski ali davčni upravi v njenih skladiščnih ali delovnih prostorih, če ti prostori niso pod nadzorom prevoznika;

(b) predajo žive živali kaki tretji osebi v varstvo.

3. Imetnik prtljažnice lahko v namembnem kraju zahteva izročitev prtljage, ko potečeta dogovorjeni čas in čas, ki je morda potreben za izvedbo nalog carine ali drugih upravnih organov.

4. Če se prtljažnica ne vrne, mora prevoznik izročiti prtljago samo osebi, ki dokaže, da je upravičena do nje; če je predloženi dokaz nezadosten, lahko prevoznik zahteva plačilo ustreznega jamstva.

5. Prtljaga se izroči v namembnem kraju, v katerega je bila poslana.

6. Imetnik prtljažnice, ki mu prtljaga ni bila izročena, lahko zahteva, da se na prtljažnico vpišeta datum in ura, ko je zahteval izročitev prtljage v skladu s tretjim odstavkom.

7. Oseba, ki je upravičena do prtljage, lahko zavrne prevzem prtljage, če prevoznik ne izpolni zahteve, naj v njeni prisotnosti pregleda prtljago, da bi ugotovil škodo, ki jo poskuša oseba, upravičena do prtljage, dokazati.

8. Izročitev prtljage sicer poteka v skladu s predpisi, ki veljajo v namembnem kraju.

IV. poglavje

Vozila

23. člen

Prevozni pogoji

Posebne določbe o prevozu vozil, vsebovane v splošnih prevoznih pogojih, določajo zlasti pogoje za sprejem za prevoz, odpravo, nakladanje in prevoz, razkladanje in izročitev ter obveznosti potnika.

24. člen

Prevoznica

1. Pogodbene obveznosti pri prevozu vozil morajo biti potrjene s prevoznico, ki se izroči potniku. Ta prevoznica je lahko sestavni del potnikove vozovnice.

2. Posebne določbe o prevozu vozil, vsebovane v splošnih prevoznih pogojih, določajo obliko in vsebino prevoznice ter tudi jezik in pisavo, ki naj se uporabljata pri tiskanju in izpolnjevanju. Pri tem smiselno velja peti odstavek 7. člena.

▼B

3. V prevoznico je treba vnesti vsaj:

(a) ime prevoznika ali prevoznikov;

(b) izjavo, da tudi pri drugačnem dogovoru prevoz urejajo ta enotna pravila; v ta namen se lahko uporabi kratica CIV;

(c) kakršno koli drugo izjavo, potrebno kot dokazilo pogodbenih obveznosti pri prevozu vozil, ki omogoča potniku uveljavljati pravice iz prevozne pogodbe.

4. Ob prevzemu prevoznice se mora potnik prepričati, da je bila izdana v skladu z njegovimi navodili.

25. člen

Druge veljavne določbe

Ob upoštevanju določb tega poglavja za vozila veljajo določbe III. poglavja o prevozu prtljage.

IV. DEL

ODGOVORNOST PREVOZNIKA

I. poglavje

Odgovornost za smrt ali poškodbo potnikov

26. člen

Podlaga za odgovornost

1. Prevoznik je odgovoren za škodo, nastalo zaradi smrti, telesne poškodbe ali druge telesne ali duševne okvare zdravja potnika, ki jo je povzročila nesreča v železniškem prometu med potnikovim zadrževanjem v železniških vagonih ali pri vstopanju vanje ali izstopanju iz njih, ne glede na to, katera železniška infrastruktura se pri tem uporablja.

2. Prevoznik je te odgovornosti oproščen:

(a) če so nesrečo povzročile okoliščine, ki niso povezane z železniškim prometom, in se jim prevoznik kljub varnostnim ukrepom, ki jih zahtevajo posebne okoliščine tega primera, ni mogel izogniti, njihovih posledic pa ne preprečiti;

(b) če je za nesrečo kriv potnik sam;

(c) če se je nesreča zgodila zaradi ravnanja tretje osebe, ki se mu prevoznik kljub okoliščinam, ustreznim varnostnim ukrepom ni mogel izogniti, njegovih posledic pa ni mogel preprečiti; kot tretjo osebo ne štejemo kakega drugega podjetja, ki uporablja isto železniško infrastrukturo; ta določba ne vpliva na pravico do povrnitve stroškov.

3. Če se je nesreča zgodila zaradi ravnanja tretje osebe, prevoznik pa v skladu s točko (c) drugega odstavka kljub temu ni popolnoma oproščen svoje odgovornosti, je polno odgovoren v okviru omejitev, določenih s temi enotnimi pravili, kar pa ne vpliva na njegovo pravico do povrnitve stroškov v odnosu do tretje osebe.

▼B

4. Ta enotna pravila ne vplivajo na morebitno odgovornost prevoznika v primerih, ki niso predvideni v prvem odstavku.

5. Če prevoz, ki ga ureja ena sama prevozna pogodba, drug za drugim opravlja več prevoznikov, je pri smrti ali poškodbi potnikov odgovoren tisti prevoznik, ki ga prevozna pogodba določa za izvedbo tiste prevozne storitve, pri kateri se je zgodila nesreča. Če te prevozne storitve ni opravljal sam prevoznik, ampak drug nadomestni prevoznik, sta oba solidarno odgovorna v skladu s temi enotnimi pravili.

27. člen

Odškodnina pri smrti

1. Pri smrti potnika odškodnina vključuje:

(a) vse nujne stroške, ki nastanejo zaradi smrti, še posebej stroške prevoza posmrtnih ostankov in stroške pogreba;

(b) če smrt ne nastopi takoj, tudi odškodnino, določeno v 28. členu.

2. Če so zaradi smrti potnika osebe, ki jih je po zakonu imel dolžnost vzdrževati ali pa bi jih v prihodnosti moral začeti vzdrževati, izgubile skrbnika, je treba tudi za to izgubo plačati odškodnino. Pravico do odškodnine za osebe, ki jih je potnik vzdrževal, ne da bi bila to njegova zakonska dolžnost, določa notranja zakonodaja.

28. člen

Odškodnina pri telesni poškodbi

Pri telesni poškodbi ali drugi telesni ali duševni okvari zdravja potnika odškodnina vključuje:

(a) vse nujne stroške, še posebej stroške zdravljenja in nege ter prevoza;

(b) nadomestilo za popolno ali delno nesposobnost za delo ali zaradi povečanja potreb.

29. člen

Odškodnina za drugo osebno škodo

Ali in v kolikšnem obsegu mora prevoznik plačati odškodnino tudi za tisto osebno škodo, ki ni navedena v 27. in 28. členu, določa notranja zakonodaja.

30. člen

Oblika in znesek odškodnine pri smrti ali poškodbi

1. Odškodnina iz drugega odstavka 27. člena in iz točke (b) 28. člena se dodeli v enkratnem znesku. Če notranja zakonodaja dopušča dodelitev rente, se odškodnina plačuje kot renta, če to zahteva poškodovani potnik ali upravičenci iz drugega odstavka 27. člena.

2. Višina odškodnine, ki se dodeli po prvem odstavku, se določa v skladu z notranjo zakonodajo. Pri izvajanju teh enotnih pravil za vsakega potnika velja zgornja meja, ki znaša 175 000 obračunskih enot kot enkratni znesek ali temu znesku ustrezna letna renta, če notranja zakonodaja določa zgornjo mejo, ki je nižja od te.

▼B

31. člen

Drugi načini prevoza

1. Ob upoštevanju drugega odstavka se določbe o odgovornosti prevoznika pri smrti in poškodbi potnikov ne nanašajo na škodo, ki nastane med prevozom, ki v skladu s prevozno pogodbo ne poteka po železnici.

2. Toda če se železniški vagoni prevažajo na trajektu, je treba določbe o odgovornosti pri smrti in poškodbi potnikov uporabljati za škodo, omenjeno v prvem odstavku 26. člena in prvem odstavku 33. člena, ki jo ima potnik pri nesreči v železniškem prometu med svojim zadrževanjem v teh vagonih, vstopanjem vanje ali izstopanjem iz njih.

3. Kadar se zaradi izjemnih okoliščin železniški promet začasno prekine in se potniki prevažajo z drugim prevoznim sredstvom, je prevoznik odgovoren v skladu s temi enotnimi pravili.

II. poglavje

Odgovornost pri kršenju voznega reda

32. člen

Odgovornost pri odpovedi, zamudi vlakov in zamujenih zvezah

1. Prevoznik je potniku odgovoren za škodo, ki nastane, če zaradi odpovedi vlaka, njegove zamude ali zamujene zveze ne more nadaljevati vožnje istega dne oziroma zaradi nastalih okoliščin nadaljevanja vožnje istega dne od njega ni mogoče pričakovati. Odškodnina pokriva razumno visoke stroške, ki jih ima potnik s prenočitvijo in obvestitvijo oseb, ki ga čakajo.

2. Prevoznik je oproščen te odgovornosti, kadar je mogoče odpoved, zamudo vlaka ali zamujeno zvezo pripisati enemu od teh razlogov:

(a) okoliščinam, ki niso povezane z železniškim prometom in se jim prevoznik kljub ustreznim varnostnim ukrepom ni mogel izogniti, njihovih posledic pa ne preprečiti;

(b) krivdi potnika;

(c) ravnanju tretje osebe, ki se mu prevoznik kljub ustreznim varnostnim ukrepom ni mogel izogniti in posledic katerega ni mogel preprečiti; pri tem drugega podjetja, ki uporablja isto železniško infrastrukturo, ne štejemo za tretjo osebo; ta določba ne vpliva na pravico do povrnitve stroškov.

3. Notranje pravo določa, ali in v kateri višini mora prevoznik plačati odškodnino za tiste vrste škode, ki niso določene v prvem odstavku. Ta določba ne vpliva na veljavnost 44. člena.

▼B

III. poglavje

Odgovornost za ročno prtljago, živali, prtljago in vozila

1. ODDELEK

Ročna prtljaga in živali

33. člen

Odgovornost

1. Pri smrti ali poškodbi potnika je prevoznik odgovoren tudi za škodo, ki je posledica popolne ali delne izgube ali poškodovanja predmetov, ki jih potnik nosi na sebi ali kot ročno prtljago s seboj; to velja tudi za živali, ki jih ima potnik s seboj. Pri tem smiselno velja 26. člen.

2. Sicer pa je za škodo, nastalo zaradi popolne ali delne izgube ali poškodovanja predmetov, ročne prtljage ali živali, katerih nadzor je v skladu s 15. členom naloga samega potnika, prevoznik odgovoren samo, če ta škoda nastane po prevoznikovi krivdi. V tem primeru ne veljajo drugi členi IV. dela, razen 51. člena, in VI. dela.

34. člen

Omejitev odškodnine pri izgubi ali poškodovanju predmetov

Če je prevoznik odgovoren po prvem odstavku 33. člena, mora plačati odškodnino v znesku največ 1 400 obračunskih enot za vsakega potnika.

35. člen

Izključitev odgovornosti

Prevoznik ni odgovoren za škodo, ki nastane zato, ker potnik ne izpolnjuje svojih obveznosti v skladu s carinskimi predpisi ali predpisi drugih upravnih organov.

2. ODDELEK

Prtljaga

36. člen

Podlaga za odgovornost

1. Prevoznik je odgovoren za škodo, ki nastane zaradi popolne ali delne izgube ali poškodovanja prtljage od trenutka, ko jo prevoznik prevzame, in do trenutka, ko jo izroči, kot tudi zaradi prepozne izročitve.

2. Prevoznik je te odgovornosti oproščen, če je izguba, poškodba ali zamuda pri izročitvi nastala po krivdi potnika ali potnikovem naročilu, za katero pa prevoznik ni kriv, ali zaradi posebnih pomanjkljivosti same prtljage ali zaradi okoliščin, ki se jim prevoznik ni mogel izogniti, njihovih posledic pa ne preprečiti.

3. Prevoznik je te odgovornosti oproščen, če je izguba ali poškodba nastala zaradi posebnih tveganj, povezanih z enim ali več naštetih dejstev:

(a) odsotnost ali neustreznost embalaže;

(b) posebne lastnosti prtljage;

(c) kot prtljaga so bili oddani predmeti, ki se ne smejo prevažati.

▼B

37. člen

Dokazno breme

1. Prevoznik je tisti, ki mora dokazati, da je izguba, poškodba ali prepozna izročitev posledica enega od dejstev, navedenih v drugem odstavku 36. člena.

2. Če prevoznik ugotovi, da bi lahko glede na konkretne okoliščine izguba ali poškodba nastala zaradi posebnih tveganj iz tretjega odstavka 36. člena, se domneva, da je škoda nastala prav zaradi njih. Upravičenec pa ima pravico dokazati, da škoda ni v celoti ali delno nastala zaradi enega od teh tveganj.

38. člen

Zaporedni prevozniki

Če prevoz, ki ga ureja ena sama pogodba, opravlja več zaporednih prevoznikov, potem vsak od teh prevoznikov s tem, da prevzame prtljago s prtljažnico ali vozilo s prevoznico, glede prevoza prtljage ali vozil postane pogodbena stranka prevozne pogodbe v skladu z določili prtljažnice ali prevoznice in prevzame obveznosti, ki iz tega izhajajo. V tem primeru je vsak prevoznik odgovoren za izvedbo prevoza na celotni poti do izročitve.

39. člen

Nadomestni prevoznik

1. Če prevoznik v celoti ali delno zaupa izvedbo prevoza nadomestnemu prevozniku, ne glede na to, ali ima na podlagi prevozne pogodbe do tega pravico ali ne, ostane prevoznik kljub temu odgovoren za celoten prevoz.

2. Vse določbe teh enotnih pravil, ki urejajo odgovornost prevoznika, veljajo tudi za odgovornost nadomestnega prevoznika za prevoz, ki ga ta opravi. 48. in 52. člen se uporabljata, če je vložena tožba proti uslužbencem in drugim osebam, katerih storitve uporablja nadomestni prevoznik za opravljanje prevoza.

3. Kateri koli poseben dogovor, s katerim prevoznik prevzema obveznosti, ki mu jih ne nalagajo ta enotna pravila, ali se odpove pravicam, ki jih ima po njih, se nanaša na nadomestnega prevoznika samo, če na to izrecno pristane v pisni obliki. Ne glede na to, ali nadomestni prevoznik tako strinjanje izrazi ali ne, za prevoznika še naprej veljajo iz takega posebnega dogovora izhajajoče obveznosti ali odpovedi pravicam.

4. Če sta prevoznik in njegov nadomestni prevoznik odgovorna in v obsegu, v katerem sta odgovorna, sta odgovorna solidarno.

5. Skupen znesek odškodnine, ki jo morajo plačati prevoznik, nadomestni prevoznik in njuni uslužbenci ter druge osebe, katerih storitve uporablja za opravljanje prevoza, ne presega najvišjih dopustnih zneskov, določenih v teh enotnih pravilih.

6. Ta člen ne vpliva na pravice do povrnitve stroškov med prevoznikom in nadomestnim prevoznikom.

40. člen

Domneva o izgubi

1. Upravičenec lahko sklepa, da je določen kos prtljage izgubljen, ne da bi mu bilo treba to še dodatno dokazovati, če mu ni bil izročen ali dan na razpolago v 14 dneh po tem, ko je bila zahtevana njegova izročitev v skladu s tretjim odstavkom 22. člena.

▼B

2. Če se kos prtljage, ki je že veljal za izgubljenega, najde v enem letu po vložitvi zahteve za izročitev, mora prevoznik o tem obvestiti upravičenca, če pozna njegov naslov ali ga lahko ugotovi.

3. V 30 dneh po prejemu obvestila, omenjenega v drugem odstavku, lahko upravičenec zahteva, da mu izročijo ta kos prtljage. V tem primeru mora sam plačati stroške prevoza zanj od kraja oddaje do kraja izročitve in vrniti odškodnino, ki jo je prejel, morda z odbitkom zneska stroškov, vsebovanega v odškodnini. Vseeno pa obdrži pravico do odškodnine za zamudo pri izročitvi prtljage, ki jo določa 43. člen.

4. Če najdenega kosa prtljage potnik ne zahteva v roku, določenem v tretjem odstavku, ali če se najde več kot eno leto po vložitvi zahteve po njegovi izročitvi, prevoznik z njim razpolaga v skladu z zakoni in predpisi, ki veljajo v kraju, v katerem je ta kos prtljage.

41. člen

Odškodnina pri izgubi prtljage

1. Pri popolni ali delni izgubi prtljage je dolžnost prevoznika plačati samo te zneske:

(a) če je višina škode ugotovljena, plača odškodnino v tej višini, ki pa ne sme presegati 80 obračunskih enot za vsak manjkajoči kilogram bruto mase ali 1 200 obračunskih enot za vsak kos prtljage;

(b) če višina škode ni ugotovljena, plača povprečno odškodnino 20 obračunskih enot za vsak manjkajoči kilogram bruto mase ali 300 obračunskih enot za vsak kos prtljage.

Vrsta odškodnine (glede na maso ali število kosov prtljage) je določena v splošnih prevoznih pogojih.

2. Poleg tega mora prevoznik vrniti prevoznino za prtljago in druge zneske, plačane v zvezi s prevozom izgubljenega kosa prtljage, in tudi že plačane carine in trošarine.

42. člen

Odškodnina pri poškodbi prtljage

1. Če se prtljaga poškoduje, prevoznik plača samo odškodnino, ki ustreza zmanjšanju vrednosti prtljage.

2. Odškodnina ne presega:

(a) zneska, ki bi ga bilo treba plačati pri popolni izgubi, če je bila zaradi poškodbe vsa prtljaga razvrednotena;

(b) zneska, ki bi ga bilo treba plačati pri popolni izgubi razvrednotenega dela prtljage, če je bil zaradi poškodbe samo del prtljage razvrednoten.

43. člen

Odškodnina zaradi zamude pri izročitvi

1. Zaradi zamude pri izročitvi prtljage mora prevoznik, potem ko je bila vložena zahteva za izročitev, za vsako začeto obdobje 24 ur, vendar pa največ za 14 dni, plačati:

(a) če upravičenec dokaže, da je kot posledica nastala škoda, lahko tudi poškodba, plača odškodnino, enakovredno znesku nastale škode, vendar največ 0,80 obračunske enote za vsak kilogram bruto mase prtljage ali 14 obračunskih enot za vsak kos z zamudo izročene prtljage;

▼B

(b) če upravičenec ne dokaže, da je kot posledica nastala škoda, plača povprečno odškodnino 0,14 obračunske enote za vsak kilogram bruto mase ali 2,80 obračunske enote za vsak kos z zamudo izročene prtljage.

Načini nadomestila za kilogram ali kos prtljage se določijo s splošnimi prevoznimi pogoji.

2. Pri popolni izgubi prtljage ni treba poleg odškodnine, določene v 41. členu, plačati še odškodnine iz prvega odstavka.

3. Pri delni izgubi prtljage se odškodnina, določena v prvem odstavku, plača za tisti del prtljage, ki ni izgubljen.

4. Pri poškodbi prtljage, ki ni posledica zamude pri izročitvi, se odškodnina, določena v prvem odstavku, če je to smiselno, plača poleg odškodnine, določene v 42. členu.

5. V nobenem primeru pa ne sme vsota odškodnine iz prvega odstavka in odškodnine iz 41. in 42. člena presegati odškodnine, ki bi jo bilo treba plačati pri popolni izgubi prtljage.

3. ODDELEK

Vozila

44. člen

Odškodnina za zamudo

1. Če pri nakladanju vozila nastane zamuda zaradi okoliščin, za katere je odgovoren prevoznik, ali če nastane zamuda pri izročitvi vozila, mora prevoznik, če upravičenec dokaže, da je zaradi tega nastala škoda, plačati odškodnino, katere višina ne presega prevoznine.

2. Če pri nakladanju nastane zamuda zaradi okoliščin, za katere je odgovoren prevoznik, in zato upravičenec odstopi od prevozne pogodbe, se mu vrne prevoznina. Poleg tega lahko upravičenec, če dokaže, da je kot posledica zamude nastala škoda, zahteva odškodnino, ki ne presega prevoznine.

45. člen

Odškodnina za izgubo

Pri popolni ali delni izgubi vozila se odškodnina, ki jo je treba plačati upravičencu za dokazano škodo, določi na podlagi trenutne vrednosti vozila. Ne sme presegati 8 000 obračunskih enot. Naložen ali nenaložen priklopnik se šteje kot ločeno vozilo.

46. člen

Odgovornost za druge predmete

1. Pri predmetih, ki so spravljeni v samem vozilu ali avtomobilski kovček (npr. prtljažniki ali prtljažniki za smuči), je prevoznik odgovoren samo za škodo, za katero je dejansko kriv. Skupna odškodnina ne sme presegati 1 400 obračunskih enot.

2. Za predmete, nameščene na zunanji strani vozila, tudi v kovčkih iz prvega odstavka, je prevoznik odgovoren samo, če se dokaže, da je škoda nastala zaradi prevoznikovega dejanja ali opustitve, storjene z namenom povzročitve take škode, ali pa iz malomarnosti in z zavedanjem, da bo taka škoda verjetno nastala.

▼B

47. člen

Druge veljavne določbe

Ob upoštevanju določb tega oddelka veljajo za vozila določbe 2. oddelka odgovornosti za prtljago.

IV. poglavje

Skupne določbe

48. člen

Izguba pravice do omejitve odgovornosti

Omejitve odgovornosti, določene v teh enotnih pravilih, in določbe notranje zakonodaje, ki omejujejo odškodnino na določeni znesek, se ne uporabljajo, če se dokaže, da je škoda posledica prevoznikovega dejanja ali opustitve, storjene z namenom povzročitve take škode ali pa iz malomarnosti in z zavedanjem, da bo taka škoda verjetno nastala.

49. člen

Preračunavanje in obresti

1. Če je treba pri izračunavanju odškodnine preračunati zneske, izražene v tuji valuti, se preračunajo po tečaju, ki velja na dan in v kraju plačila odškodnine.

2. Upravičenec lahko na podlagi dolžne odškodnine zahteva 5-odstotne letne obresti, ki začnejo teči na dan vložitve zahtevka iz 54. člena, če pa zahtevek ni bil vložen, na dan, ko se začne sodni postopek.

3. Za odškodnine iz 27. in 28. člena pa začnejo obresti teči šele na dan, ko se pojavijo okoliščine, odločilne za določitev višine odškodnine, če je ta dan po dnevu vložitve pritožbe ali tožbe.

4. Za prtljago je mogoče zahtevati plačilo obresti samo, če odškodnina presega 16 obračunskih enot za prtljažnico.

5. Če upravičenec za prtljago v za to določenem primernem roku prevozniku ne pošlje dokaznih dokumentov, potrebnih za dokončno obravnavo zahtevka, obresti ne tečejo od poteka tega roka do dejanske predložitve dokaznih dokumentov.

50. člen

Odgovornost pri jedrskih nesrečah

Prevoznik je oproščen odgovornosti, ki jo ima po enotnih pravilih, če je škodo povzročila jedrska nesreča in če je zanjo po zakonih in predpisih države o odgovornosti na področju jedrske energije za to škodo odgovoren upravljavec jedrske naprave ali njemu enakovredna oseba.

51. člen

Osebe, za katere je odgovoren prevoznik

Prevoznik je odgovoren za svoje uslužbence in druge osebe, katerih storitve uporablja pri izvedbi prevoza, kadar uslužbenci in druge osebe delujejo v okviru svojih nalog. Upravljavci železniške infrastrukture, po kateri se odvija prevoz, se štejejo za osebe, katerih storitve prevoznik uporablja za opravljanje prevoza.

▼B

52. člen

Druge tožbe

1. V vseh primerih, za katere veljajo ta enotna pravila, se lahko vsaka odškodninska tožba, ne glede na to, na kateri pravni podlagi temelji, vloži proti prevozniku samo v skladu s pogoji in omejitvami teh enotnih pravil.

2. To velja tudi za tožbe proti uslužbencem in drugim osebam, za katere je prevoznik odgovoren na podlagi 51. člena.

V. DEL

ODGOVORNOST POTNIKA

53. člen

Posebna načela za odgovornost

Potnik je odgovoren prevozniku za vsako škodo,

(a) ki nastane zato, ker ni izpolnil svojih obveznosti iz:

1. 10., 14. in 20. člena;

2. posebnih določb o prevozu vozil, vsebovanih v splošnih prevoznih pogojih, ali

3. Pravilnika o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga (RID) ali

(b) ki jo povzročijo predmeti ali živali, ki jih ima s seboj;

razen če ne dokaže, da je škoda nastala zaradi okoliščin, ki se jim kljub skrbnosti, ki se zahteva od vestnega potnika, ni mogel izogniti, njihovih posledic pa ne preprečiti. Ta določba ne spreminja odgovornosti prevoznika, kot jih določata 26. člen in prvi odstavek 33. člena.

VI. DEL

UVELJAVLJANJE PRAVIC

54. člen

Ugotavljanje delne izgube ali poškodbe

1. Če prevoznik odkrije delno izgubo ali poškodbo predmeta (prtljage, vozila), za katerega prevoz je odgovoren, ali domneva, da je prišlo do take delne izgube ali poškodbe, ali če upravičenec trdi, da je do nje prišlo, mora prevoznik takoj, in če je mogoče, v navzočnosti upravičenca sestaviti zapisnik o dejanskem stanju, v katerem za vsako vrsto škode navede stanje predmeta, in če je mogoče, obseg in vzrok škode in čas njenega nastanka.

2. Izvod tega zapisnika o dejanskem stanju je treba brezplačno izročiti upravičencu.

3. Če upravičenec ne prizna ugotovitev iz zapisnika o dejanskem stanju, lahko zahteva, da stanje prtljage ali vozila in vzrok za škodo ter njen znesek določi izvedenec, ki ga imenujeta pogodbeni stranki prevozne pogodbe ali sodišče. Ta postopek se izvede po zakonih in predpisih države, v kateri to določanje poteka.

▼B

55. člen

Zahtevki

1. Zahtevke v zvezi z odgovornostjo prevoznika pri smrti ali poškodbi potnikov je treba v pisni obliki poslati prevozniku, proti kateremu je mogoče uveljavljati zahtevke na sodišču. Pri prevozu, ki ga obravnava ena sama pogodba in ga zaporedno opravi več prevoznikov, se lahko zahtevki naslovijo na prvega ali zadnjega prevoznika in tudi na prevoznika, ki ima v državi potnikovega stalnega ali običajnega prebivališča svoj sedež podjetja ali podružnico ali zastopstvo, ki je sklenilo prevozno pogodbo.

2. Drugi zahtevki iz prevozne pogodbe se pošljejo v pisni obliki prevozniku iz drugega in tretjega odstavka 56. člena.

3. Dokazne dokumente, ki jih želi upravičenec priložiti k zahtevku, je treba priložiti kot izvirnik ali kopijo, ki mora biti, če prevoznik tako zahteva, ustrezno overjena. Pri obravnavi zahtevka lahko prevoznik zahteva predložitev vozovnice, prtljažnice ali prevoznice.

56. člen

Prevozniki, proti katerim je mogoče sodno uveljavljati zahtevke

1. Odškodninski zahtevki na podlagi odgovornosti prevoznika pri smrti in poškodbi potnikov se lahko uveljavljajo samo proti prevozniku, ki je odgovoren po petem odstavku 26. člena.

2. Ob upoštevanju četrtega odstavka se lahko drugi zahtevki potnikov na podlagi prevozne pogodbe uveljavljajo samo proti prvemu, zadnjemu ali tistemu prevozniku, ki je opravljal tisti del prevoza, med katerim se je pojavilo dejstvo, s katerim se utemeljuje zahtevek.

3. Če je pri prevozu, ki ga zaporedno opravlja več prevoznikov, prevoznik, katerega dolžnost je tovor izročiti, z lastnim privoljenjem vpisan v prtljažnico ali prevoznico, se lahko zahtevki iz drugega odstavka proti njemu sodno uveljavljajo tudi, če ni prejel prtljage ali ni prevzel vozila.

4. Zahtevki za vračilo zneskov, ki so bili vplačani na podlagi prevozne pogodbe, se lahko sodno uveljavljajo proti prevozniku, ki je plačilo prejel, ali proti prevozniku, v imenu katerega je bilo plačilo prejeto.

5. Z vložitvijo nasprotnega zahtevka ali ugovora se lahko zahtevki uveljavljajo tudi proti prevozniku, ki ni naveden med prevozniki v drugem in četrtem odstavku, če sodni zahtevek temelji na isti prevozni pogodbi.

6. Kadar se ta enotna pravila nanašajo na nadomestnega prevoznika, se lahko zahtevki sodno uveljavljajo tudi proti njemu.

7. Če lahko tožnik izbira med več prevozniki, izgubi to pravico do izbire takrat, ko vloži tožbo proti enemu od teh prevoznikov; to velja tudi, če lahko tožnik izbira med enim ali več prevozniki in nadomestnim prevoznikom.

58. člen

Prenehanje pravice do zahtevka pri smrti ali poškodbi

1. Vse pravice upravičenca na podlagi odgovornosti prevoznika pri smrti ali poškodbi potnikov potečejo, če upravičenec enega od prevoznikov, pri katerem je mogoče vložiti zahtevek v skladu s prvim odstavkom 55. člena, ne obvesti o potnikovi nesreči v 12 mesecih po datumu, ko je za škodo izvedel. Če upravičenec prevoznika o nesreči obvesti ustno, mu mora o tem izdati potrdilo.

▼B

2. Ta pravica pa ne preneha, če:

(a) upravičenec v roku, določenem v prvem odstavku, vloži zahtevek pri enem od prevoznikov, določenem v prvem odstavku 55. člena;

(b) prevoznik, ki je odgovoren za to, v roku, določenem v prvem odstavku, izve za nesrečo potnika na drug način;

(c) obvestilo o nesreči zaradi okoliščin, za katere upravičenec ni odgovoren, ni bilo poslano ali je bilo poslano z zamudo;

(d) upravičenec dokaže, da je do nesreče prišlo po krivdi prevoznika.

59. člen

Prenehanje pravice do zahtevka pri prevozu prtljage

1. Ko upravičenec prevzame prtljago, prenehajo vse pravice do zahtevka proti prevozniku iz prevozne pogodbe pri delni izgubi, poškodovanju prtljage ali zamudi pri izročitvi.

2. Ta pravica ne preneha:

(a) pri delni izgubi ali poškodbi, če:

1. je bila ta izguba ali poškodba v skladu s 54. členom ugotovljena, preden je upravičenec prevzel prtljago;

2. izključno po krivdi prevoznika ni bilo opravljeno ugotavljanje, ki bi moralo biti opravljeno v skladu s 54. členom;

(b) pri navzven neopazni škodi, ki jo upravičenec ugotovi šele po tem, ko prevzame prtljago, če:

1. zahteva ugotavljanje iz 54. člena takoj, ko odkrije škodo, vendar najpozneje v treh dneh po prevzemu prtljage, in

2. poleg tega dokaže, da je škoda nastala v času med dnevom, ko je prtljago prevzel prevoznik, in trenutkom izročitve;

(c) pri zamudi pri izročitvi, če upravičenec v 21 dneh uveljavlja svoje pravice proti enemu od prevoznikov, navedenih v tretjem odstavku 56. člena;

(d) če upravičenec dokaže, da je škoda nastala po krivdi prevoznika.

60. člen

Zastaranje

1. Pravica do zahtevka do odškodnine na podlagi odgovornosti prevoznika pri smrti ali poškodbi potnikov zastara:

(a) če jo uveljavlja potnik, v treh letih po dnevu nesreče;

(b) če jo uveljavljajo drugi upravičenci, v treh letih po dnevu potnikove smrti, vendar najpozneje v petih letih po dnevu nesreče.

2. Drugi zahtevki na podlagi prevozne pogodbe zastarajo v enem letu. Zahtevki na podlagi škode, ki je nastala zaradi dejanja ali opustitve, storjene bodisi z namenom tako škodo povzročiti ali pa iz malomarnosti in z zavedanjem, da bo taka škoda verjetno nastala, zastarajo v dveh letih.

▼B

3. Zastaralni rok za zahtevke iz drugega odstavka začne teči:

(a) za odškodnino zaradi popolne izgube: štirinajsti dan po poteku roka, določenega v tretjem odstavku 22. člena;

(b) za odškodnino zaradi delne izgube, poškodovanja ali zamude pri izročitvi, od dneva izročitve;

(c) v vseh drugih primerih, povezanih s prevozom potnikov: od dneva, ko poteče veljavnost vozovnice.

Dan, na katerega začne teči zastaralni rok, v nobenem primeru ni vključen v rok.

4. […]

5. [….]

6. Za zadržanje in prekinitev zastaralnega roka sicer velja notranja zakonodaja.

VII. DEL

MEDSEBOJNI ODNOSI PREVOZNIKOV

61. člen

Razdelitev prevoznine

1. Vsak prevoznik, ki je dobil plačano ali bi moral zahtevati plačilo prevoznine, mora prevoznikom, ki sodelujejo pri prevozu, plačati delež prevoznine, ki jim pripada. Načine plačila določijo prevozniki z medsebojnimi sporazumi.

2. Tretji odstavek 6. člena, tretji odstavek 16. člena in 25. člen veljajo tudi za odnose med zaporednimi prevozniki.

62. člen

Pravica do povrnitve stroškov

1. Če je prevoznik po teh enotnih pravilih plačal odškodnino, mu pripada pravica do povrnitve stroškov do prevoznikov, ki so sodelovali pri prevozu, po teh določbah:

(a) prevoznik, ki je povzročil škodo, je zanjo odgovoren sam;

(b) če je škodo povzročilo več prevoznikov, je vsak odgovoren za škodo, ki jo je povzročil; če taka razmejitev odgovornosti ni mogoča, se plačilo odškodnine razdeli med prevoznike v skladu s točko (c);

(c) če ni mogoče dokazati, kdo od prevoznikov je povzročil škodo, se plačilo odškodnine porazdeli med vse prevoznike, razen med tiste, ki dokažejo, da niso povzročili škode; razdeli se v razmerju deležev prevoznine, ki pripadajo posameznim prevoznikom.

2. Če je eden od teh prevoznikov plačilno nesposoben, se delež, ki bi ga moral plačati, pa ga ni, razdeli med vse druge prevoznike, ki so sodelovali pri prevozu, in sicer v razmerju deležev prevoznine, ki jim pripadajo.

▼B

63. člen

Postopek za povrnitev stroškov

1. Prevoznik, proti kateremu se v skladu z 62. členom uveljavlja pravica do povrnitve stroškov, ne more spodbijati zakonitosti plačila odškodnine, ki jo je plačal prevoznik, ki uveljavlja pravico za povrnitev stroškov, če je sodišče odškodnino določilo po tem, ko je prevoznik na podlagi pravilno vročenega obvestila o sodnem postopku dobil priložnost, da sodeluje v tem sodnem postopku. Sodišče, na katerem poteka glavna obravnava, določi roke za obveščanje o sodnem postopku in pristop k njemu.

2. Prevoznik, ki uveljavlja pravico do povrnitve stroškov, mora proti vsem prevoznikom, s katerimi se ni mogel sporazumeti, vložiti tožbo v istem postopku; v nasprotnem primeru preneha njegova pravica do povrnitve stroškov do tistih prevoznikov, ki jih ne toži.

3. Sodišče mora z eno samo sodbo odločiti o vseh zahtevkih za povrnitev stroškov, s katerimi se ukvarja.

4. Prevoznik, ki hoče uveljavljati svojo pravico do povrnitve stroškov na sodišču, lahko to stori na pristojnem sodišču države, v kateri ima eden od prevoznikov, ki so sodelovali pri prevozu, sedež podjetja, podružnico ali zastopstvo, ki je sklenilo prevozno pogodbo.

5. Če tožeči prevoznik vloži tožbo proti več prevoznikom, lahko izbira med sodišči, pristojnimi po četrtem odstavku.

6. Postopki za povrnitev stroškov se ne smejo vključevati v sodni postopek za uveljavljanje odškodnine, ki ga je sprožila stranka, upravičena do nje na podlagi prevozne pogodbe.

64. člen

Sporazumi o povrnitvi stroškov

Prevozniki imajo pravico med seboj sklepati sporazume, ki odstopajo od 61. in 62. člena.

▼B

PRILOGA II

MINIMALNE INFORMACIJE, KI JIH ZAGOTAVLJAJO PREVOZNIKI V ŽELEZNIŠKEM PROMETU IN/ALI PRODAJALCI VOZOVNIC

Del I: Informacije pred začetkom potovanja

Splošni pogoji, ki veljajo za pogodbo

Vozni redi in pogoji najhitrejšega potovanja

Vozni redi in pogoji potovanja po najugodnejših cenah

Dostopnost, pogoji dostopa in razpoložljivost pripomočkov na vlaku za invalidne osebe in osebe z omejeno mobilnostjo

Dostopnost in pogoji dostopa s kolesom

Razpoložljivost sedežev v kadilskih in nekadilskih oddelkih, v prvem in drugem razredu ter v ležalnih in spalnih vagonih

Vse dejavnosti, ki lahko privedejo do prekinitev ali zamud prevoznih storitev

Razpoložljivost storitev na vlaku;

Postopki za vračilo izgubljene prtljage

Postopki za vlaganje pritožb.

Del II: Informacije med potovanjem

Storitve na vlaku

Naslednja postaja

Zamude

Glavne povezovalne storitve

Varnost in vprašanja o varnosti.

▼B

PRILOGA III

MINIMALNI STANDARDI KAKOVOSTI STORITEV

Informacije in vozovnice

Točnost mednarodnih storitev in splošna načela reševanja napak pri opravljanju storitev

Odpovedi mednarodnih storitev

Snažnost voznega sredstva in postajnih poslopij (kakovost zraka v vagonih, higiena sanitarnih prostorov itd.)

Preučevanje zadovoljstva strank

Obravnava pritožb, povračila in nadomestila v primeru neizpolnjevanja standardov kakovosti

Pomoč invalidnim osebam in osebam z omejeno mobilnostjo.